Eurooppa-neuvosto

Bryssel, 21. lokakuuta 2016
(OR. en)

EUCO 31/16

CO EUR 8
CONCL 4

SAATE

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Eurooppa-neuvoston kokous (20. ja 21. lokakuuta 2016) – Päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Eurooppa-neuvoston edellä mainitussa kokouksessa hyväksymät päätelmät.

I MUUTTOLIIKE

1. Eurooppa-neuvosto tutustui EU:n kokonaisvaltaisen muuttoliikepolitiikan viimeaikaiseen kehitykseen ja korosti täytäntöönpanon merkitystä. Keskustelussa kiinnitettiin erityistä huomiota ulkoiseen ulottuvuuteen.

Ulkorajojen suojaaminen

2. Asetus eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta tuli voimaan 6. lokakuuta. Se ja kansalliset toimet ovat tärkeitä askelia kohti ulkorajojemme tehokkaampaa valvontaa ja "palaamista Schengeniin" mukauttamalla väliaikaiset sisärajatarkastukset, jotta voidaan vastata nykyisiin tarpeisiin. Jäsenvaltiot ovat parhaillaan lähettämässä henkilöstöä ja kalustoa eurooppalaisen raja- ja merivartioston käyttöön, ja sen on tarkoitus saavuttaa vuoden loppuun mennessä täysi valmius nopeaan toimintaan ja palauttamisiin.

3. Eurooppa-neuvosto kehottaa ripeästi hyväksymään tarkistetun Schengenin rajasäännöstön, jolla otetaan käyttöön kaikkien EU:n ulkorajat ylittävien matkustajien järjestelmälliset tarkastukset. Lisäksi se kehottaa neuvostoa vahvistamaan ennen vuoden 2016 loppua kantansa rajanylitystietojärjestelmään. Se odottaa mielenkiinnolla komission tulevaa ehdotusta EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamiseksi, jotta voidaan tehdä viisumivaatimuksesta vapautettuja matkustajia koskevia etukäteistarkastuksia ja tarvittaessa evätä heiltä maahanpääsy.

Muuttovirtojen hallinta

a) Laittoman maahanmuuton ehkäiseminen keskisen Välimeren reitillä

4. Laittomien, erityisesti Afrikasta tulevien, muuttajien muuttovirtojen tyrehdyttämiseksi ja palauttamisasteen parantamiseksi on tehtävä enemmän. Eurooppa-neuvosto tunnustaa etulinjan jäsenvaltioiden viime vuosina antaman merkittävän, myös taloudellisen panoksen ja

- palauttaa mieleen, että on tärkeää jatkaa työtä kumppanuuskehyksen toteuttamiseksi yhteistyölle yksittäisten lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa, kiinnittäen huomio ensimmäiseksi Afrikkaan. Kehyksellä on tarkoitus pyrkiä tarkoin määriteltyihin ja mitattavissa oleviin tuloksiin laittoman muuttoliikkeen estämisen ja laittomien muuttajien palauttamisen alalla sekä luoda tarvittava vipuvaikutus ja soveltaa sitä käyttämällä kaikkia asiaankuuluvia EU:n politiikkoja, instrumentteja ja välineitä, mukaan lukien kehitys ja kauppa;

- palauttaa mieleen, että on puututtava muuttoliikkeen perimmäisiin syihin alueella, myös tukemalla siirtymään joutuneita henkilöitä alueella, jolloin voidaan auttaa estämään laitonta muuttoliikettä. Se painottaa Vallettan toimintasuunnitelman ja ehdotetun ulkoisen investointiohjelman osuutta tässä yhteydessä. Se on tyytyväinen New Yorkin julkilausumaan pakolaisista ja muuttajista ja kehottaa kaikkia globaaleja toimijoita kantamaan vastuunsa tältä osin;

- panee merkille komission ensimmäisen tilannekatsauksen Euroopan muuttoliikeagendaan perustuvasta uudesta kumppanuuskehyksestä kolmansien maiden kanssa;

- kehottaa korkeaa edustajaa, myös komission varapuheenjohtajan ominaisuudessa, esittämään joulukuun Eurooppa-neuvoston kokouksessa näyttöä edistymisestä viiden valitun Afrikan maan kanssa ja alustavia tuloksia maahantulojen ja palautusten osalta. Se aikoo antaa suuntaviivoja muuttoliikesopimusten jatkokäsittelyä varten ja harkita tämän lähestymistavan laajentamista muihinkin maihin;

- kehottaa kaikkia toimijoita jatkamaan tiivistä yhteistyötä näiden sopimusten osalta niiden toteutuksen tehostamiseksi ja jäsenvaltioita tehostamaan kansallisia hallintomenettelyjä palauttamisia varten.

b) Itäisen Välimeren reitin valvonnan ylläpitäminen ja tehostaminen

5. Itäisen Välimeren reitin tilanteen kestävä vakauttaminen edellyttää etenemistä EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanossa sekä jatkuvaa tukea Länsi-Balkanin reitin varrella oleville maille. Eurooppa-neuvosto kehottaa

   - jatkamaan toimia palautusten nopeuttamiseksi Kreikan saarilta Turkkiin EU:n ja Turkin julkilausuman mukaisesti. Erityisesti on tehostettava ja nopeutettava turvapaikkamenettelyjä;
   - nimeämään pikaisesti pysyvät koordinaattorit Kreikan järjestelykeskuksiin;
   - jäsenvaltioita vastaamaan täysimääräisesti asiaankuuluvien EU:n virastojen määrittelemiin, Kreikan auttamisen edellyttämiin resurssitarpeisiin;
   - jatkamaan edistymistä kaikkien EU:n ja Turkin julkilausumaan sisältyvien kaikille jäsenvaltioille annettujen sitoumusten, myös viisumipakon poistamisen, täyttämiseksi. Lainsäätäjiä pyydetään sopimaan seuraavien viikkojen aikana viisumeihin sovellettavan keskeyttämismekanismin tarkistamisesta.

6. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen edistymiseen sopimusten laatimisessa Libanonin ja Jordanian kanssa pakolaisille ja vastaanottaville yhteisöille annettavan tuen lisäämiseksi molemmissa maissa sekä muuttoliikekysymyksiä koskevan EU:n ja Afganistanin yhteisen etenemissuunnitelman allekirjoittamiseen 2. lokakuuta. Suunnitelma auttaa vastaamaan laittomaan muuttoliikkeeseen liittyviin haasteisiin ja parantamaan palauttamisia, takaisinottoa ja uudelleenkotouttamista koskevaa käytännön yhteistyötä.

c) Muiden reittien seuraaminen

7. EU jatkaa yhteistyötä muiden maiden kanssa ja seuraa tiiviisti muuttovirtoja muilla reiteillä, myös läntisen Välimeren reitillä, jotta tilanteen muuttumiseen voidaan reagoida nopeasti.

Kokonaisvaltaisen strategian muiden osien huomioon ottaminen

8. Eurooppa-neuvosto kehottaa

- Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastoa (EASO) varmistamaan, että turvapaikkavalmiushenkilöiden pooli saadaan toimivaksi mahdollisimman pian, jotta etulinjan jäsenvaltioita voidaan tukea kaikkina aikoina ja riittävässä määrin. Tätä varten jäsenvaltioiden on mahdollisimman pian ilmoitettava tarvittavat asiantuntijat EASOlle, joka täydentää jäsenvaltioiden toimia antamalla tarvittavaa koulutusta ja hankkimalla tarpeen mukaan uusia asiantuntijoita tai palveluja komission tuella;
- jäsenvaltioita tehostamaan pyrkimyksiään nopeuttaa sisäisiä siirtoja, erityisesti ilman huoltajaa olevien alaikäisten osalta, sekä olemassa olevia uudelleensijoitusjärjestelmiä[1];
- neuvostoa hyväksymään vuoden loppuun mennessä kantansa ulkoiseen investointiohjelmaan, jonka tavoitteena on tehostaa investointeja ja työpaikkojen luomista kumppanimaissa, jotta Euroopan parlamentin kanssa voidaan päästä pikaisesti yhteisymmärrykseen vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla.

9. Eurooppa-neuvosto kehottaa myös jatkamaan työtä Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseksi, myös vastuullisuuden ja solidaarisuuden periaatteiden soveltamiseksi tulevaisuudessa. Eurooppa-neuvosto palaa asiaan joulukuussa.

II KAUPPA

10. EU on sitoutunut vakaaseen kauppapolitiikkaan, jolla hyödynnetään avointen markkinoiden tuomat edut kasvun ja työpaikkojen luomisen kannalta ottaen samalla huomioon kansalaisten huolenaiheet. Miljoonat työpaikat EU:ssa ovat riippuvaisia kaupasta, joka on ja tulee vastakin olemaan voimakas kasvun edistäjä. Kauppa tarjoaa myöskin laajemman tuotevalikoiman kuluttajille ja parempia mahdollisuuksia eurooppalaisille yrityksille, pk-yritykset mukaan lukien. Eurooppa-neuvosto vahvistaa EU:n olevan sitoutunut avoimeen ja sääntöpohjaiseen monenväliseen kauppajärjestelmään.

[1] Tämä ei rajoita Unkarin ja Slovakian kantaa sellaisena kuin se esitetään neuvoston päätöksen N:o 2015/1601 osalta käynnistetyissä tuomioistuinmenettelyissä, eikä Puolan kantaa, jossa se on esittänyt tukensa kantajille.

11. EU:n kauppapoliittisiin tavoitteisiin sisältyy eurooppalaisen elämäntavan kannalta keskeisten sosiaalisten, ympäristö- ja kuluttajansuojastandardien sekä valtion sääntelyoikeuden täysi puolustaminen ja edistäminen. Maailman suurimpana kauppablokkina ja maailmanlaajuisten standardien johtavana kannattajana EU aikoo jatkaa kansalaisten huolenaiheiden käsittelyä sekä jäsenvaltioiden avustamista nopeasti muuttuvan globalisoituneen maailman mukanaan tuomissa muutoksissa.

12. Tähän liittyen Eurooppa-neuvosto katsoo, että epäterveisiin kauppatapoihin on puututtava tehokkaasti ja päättäväisesti. Eurooppalaisten työpaikkojen suojaamiseksi, terveen kilpailun varmistamiseksi avoimilla markkinoilla ja vapaakaupan säilyttämiseksi on ensisijaisen tärkeää, että EU:n kaupan suojatoimet ovat tehokkaita globaalien haasteiden edessä. Tämän vuoksi on päästävä pikaisesti tasapainoiseen sopimukseen neuvoston kannasta kaikkien kaupan suojatoimien kokonaisvaltaiseen nykyaikaistamiseen vuoden 2016 loppuun mennessä. Asianmukaisin säännöksin olisi puututtava niihin tilanteisiin, joissa ei sovelleta markkinaehtoja. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto panee merkille komission tiedonannon "Tavoitteena vahva EU:n kauppapolitiikka työllisyyden ja kasvun palveluksessa" 18. päivältä lokakuuta 2016.

13. Eurooppa-neuvosto arvioi keskeisten kumppanien kanssa meneillään olevien vapaakauppasopimusneuvottelujen tilannetta. Se korosti EU:n ja Kanadan laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen allekirjoittamista ja väliaikaista soveltamista koskevan nopean päätöksen merkitystä ja kannusti jatkamaan neuvotteluja ratkaisun löytämiseksi avoinna oleviin kysymyksiin mahdollisimman pian.

14. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota jatkamaan aktiivisesti neuvotteluja vapaakauppasopimuksesta Japanin kanssa, jotta siitä voitaisiin päästä poliittiseen yhteisymmärrykseen vuoden loppuun mennessä. Lisäksi se kehottaa komissiota jatkamaan neuvotteluja Yhdysvaltain viranomaisten kanssa, jotta se voi esittää kunnianhimoisen, tasapainoisen ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen.

15. Eurooppa-neuvosto painottaa, että on tärkeää tehostaa meneillään olevia neuvotteluja myös muiden yhteisen edun mukaiseen markkinoiden vapauttamiseen sitoutuneiden kauppakumppaneiden, mukaan lukien Mercosur, kanssa.

III MUUT GLOBAALIT JA TALOUDELLISET KYSYMYKSET

16. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Pariisin ilmastosopimuksen ratifioimiseen unionin puolesta. Sopimus tuli voimaan unionin ratifioitua sen. Eurooppa-neuvosto seuraa energiaunionin toteutusta, mukaan lukien vuoteen 2030 ulottuvien ilmasto- ja energiapolitiikan puitteiden kaikki osat. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen edelliset päätelmänsä sekä neuvostossa 30. syyskuuta 2016 saavutetun yhteisymmärryksen ja antaa jatkossakin strategisia linjauksia asiaan liittyvistä säädösehdotuksista.

17. Eurooppa-neuvosto vahvistaa edelliset päätelmänsä, joissa se kehotti eri sisämarkkinastrategioiden (digitaaliset sisämarkkinat, pääomamarkkinaunioni, energiaunioni ja sisämarkkinaohjelma) viimeistelemiseen ja täytäntöönpanoon vuoteen 2018 mennessä. Tähän liittyen olisi pikaisesti ryhdyttävä käsittelemään komission tekemiä uusia ehdotuksia, jotka koskevat muun muassa EU:n televiestintä- ja tekijänoikeussääntöjen uudistamista ja 700 MHz:n taajuusalueen varaamista langattomalle laajakaistalle sekä pääomamarkkinaunionin toteuttamista, erityisesti sopimalla pikaisesti Euroopan parlamentin kanssa esitteitä koskevista säännöistä yritysten rahoituksensaannin parantamiseksi sekä arvopaperistamisesta.

18. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa hyväksymään komission uutta ESIR-ehdotusta koskevan neuvottelukantansa istunnossaan 6. joulukuuta ottaen huomioon riippumattoman ulkopuolisen arvioinnin, jonka tulokset toimitetaan marraskuussa.

19. Eurooppa-neuvosto toistaa olevan tärkeää saada joulukuuhun mennessä konkreettisia tuloksia EU:n tuesta jäsenvaltioille nuorisotyöttömyyden torjumiseksi ja EU:n nuoriso-ohjelmien tehostamisesta.

IV ULKOSUHTEET

20. Eurooppa-neuvosto tuomitsee ankarasti Syyrian hallinnon ja sen liittolaisten, erityisesti Venäjän, iskut Aleppon siviiliväestöä vastaan. Se vaatii niitä lopettamaan julmuudet ja ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että humanitaarista apua voidaan toimittaa esteettömästi Aleppoon ja maan muihin osiin. Eurooppa-neuvosto vaatii vihamielisyyksien välitöntä lopettamista ja YK:n alaisuudessa toteutettavan uskottavan poliittisen prosessin aloittamista uudelleen. Kaikki kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuslainsäädännön rikkomiseen syyllistyneet on asetettava vastuuseen teoistaan. EU harkitsee kaikkia käytettävissä olevia vaihtoehtoja, mikäli julmuudet jatkuvat. Olisi tehtävä kaikki mahdollinen tulitauon jatkamiseksi, humanitaarisen avun toimittamiseksi siviiliväestölle ja sellaisten olosuhteiden luomiseksi, jotka mahdollistavat neuvottelujen aloittamisen Syyrian poliittisesta siirtymästä.

21. Eurooppa-neuvosto kehottaa korkeaa edustajaa yhdessä komission kanssa jatkamaan EU:n humanitaarisen aloitteen ja lääkinnällisten evakuointien toteuttamista yhteistyössä YK:n kanssa ja pitämään yhteyttä alueen keskeisiin toimijoihin poliittisesta siirtymäprosessista sekä konfliktin jälkeisen sovittelun ja jälleenrakentamisen valmisteluista.

22. Eurooppa-neuvosto kävi strategisen periaatekeskustelun Venäjän-suhteista.